

I. Czytanie ze zrozumieniem

Wiele instrumentów perkusyjnych wytwarza dźwięki o określonej wysokości. Uderzając w różnej wielkości dzwony, płytki metalowe lub drewniane można wygrywać całe gamy dźwięków. Potężne dzwony wieżowe i kuranty – największe instrumenty świata – są słyszalne z dużych odległości. Ale już kilka płytek rozłożonych na ramie albo na nogach grającego może stanowić skromny instrument, wytwarzać dźwięki miłe, kurantowe i równie melodyjną, rytmiczną muzykę.

Już w epoce kamienia robiono dzwony z kamiennych płyt. *Po-chung* z Chin należy do zespołu dzwonów zawieszanych na ramie i uderzanych pałką. Są one symbolem urodzaju i używano ich w świątyniach podczas obrzędów religijnych. Różnymi dźwiękami wyznaczano pory roku.

W przeciwieństwie do dzwonu, który najsilniej brzmi uderzony w krawędź, gong wiesza się na krawędzi i uderza w środek – stąd rozchodzą się drgania do brzegów. Odezwanie się gongu jest często sygnałem zapowiadającym jakieś wydarzenie. Gongi pochodzą z południowo-wschodniej Azji.

Ilimba z Zimbabwe jest używana podczas obrzędów związanych z polowaniem – jej głos obwieszcza zabicie zwierzęcia. Nie służy ona do muzykowania.

W Chinach, kraju pochodzenia tempelbłoków (znanych pod nazwą świątynnych klocków), instrumenty te nazywają się *mu-yu*, co oznacza drewniane ryby. Zdobiące *mu-yu* ryby są symbolem wiecznej modlitwy, gdyż zdają się nigdy nie spać.

wg Neil Ardley, *Instrumenty muzyczne*. Arkady, Warszawa 1992, s. 54-55.

1. Zaletą instrumentów perkusyjnych jest to, że:

- A) wiele z nich można usłyszeć z daleka
 B) wszystkie są lekkie i wygodne w użyciu
 C) wszystkie można trzymać na nogach
 D) wiele z nich wygrywa rytmiczną muzykę

2. Do największych instrumentów świata zalicza się:

- A) *Ilimbę* z Zimbabwe
 B) dzwon wieżowy
 C) gong
 D) kurant

3. Instrumentów perkusyjnych używa się, aby:

- A) uświetnić obrzęd religijny
 B) oznajmić o ważnym zdarzeniu
 C) zagrać miłą dla ucha muzykę
 D) obwieścić sukces myśliwego

4. Wytworzony z kamiennej płyty dzwon służył dawniej do:

- A) wprowadzenia w nową porę roku
 B) sprowadzenia pomocy
 C) wywołania niepokoju
 D) zabezpieczenia obfitych zbiorów

5. Cechą gongu jest to, że:

- A) pochodzi z południowo-wschodnich Chin
 B) wywodzi się z Azji
 C) przyjmuje uderzenia w część środkową
 D) jego krawędź służy do zawieszenia instrumentu

6. Powyższy tekst wskazuje, że instrumenty perkusyjne:

- A) są wykonane z metalu, drzewa i plastyku
 B) są m.in. wykorzystywane w celach praktycznych
 C) często mają symboliczne znaczenie
 D) zawsze są pięknie zdobione

II. Nauka o języku

7. Prawidłowo nazwano przypadek rzeczownika w zdaniu:

- A) Zjadł lody. - biernik
 B) Patrzę w lustro. - mianownik
 C) Siadł na ławce. - celownik
 D) Stał przed szkołą. - narzędnik

8. Wyrazami bliskoznacznymi są:

- A) jar i wawóz
 B) naiwny i łatwowierny
 C) ironia i kpina
 D) recytować i deklamować

9. *Ma węża w kieszeni człowiek:*

- A) uczuciowy
 B) chciwy
 C) fałszywy
 D) oszczędny

10. W stronie biernej zastosowano czasownik w zdaniu:

- A) Zawsze opiekował się zwierzętami. B) Mieszkał w jaskini.
 C) Zwierzęta były jego przyjaciółmi. D) Ścieżki były wydeptane przez sarny.

11. Nieprawidłowo zastosowano zaimek w zdaniu:

- A) Mi się to podoba. B) Daj jej te pióro.
 C) Wziął tą książkę. D) Powiedz mnie o tym zdarzeniu.

12. Liczebnik zbiorowy znajduje się w zdaniu:

- A) Mam dwie ręce. B) Mam dwoje oczu.
 C) Nie mam czworga rąk. D) Mieszkał w czterech ścianach.

13. Błąd ortograficzny zawiera zdanie:

- A) Może poszli byśmy tędy? B) Ona niedowidzi.
 C) Wyszedł z pod sterty liści. D) Pszczoła ma żondło.

14. Prawidłowo wskazano (przez podkreślenie) temat rzeczownika:

- A) na wakacjach B) pod schodami C) z wichrem D) przez plotek

15. Tylko spójniki znajdują się w szeregu:

- A) ani, a, bo B) ponieważ, ale, lub
 C) że, jednak, oraz D) lecz, i, więc

16. Zdanie *Z przykrością składam broń.* - wyraża:

- A) przeprosiny B) rezygnację
 C) zniecierpliwienie D) żal

III. Kształcenie literackie i kulturowe:

17. „X muza” nazywa się:

- A) teatr B) film C) rzeźbę D) poezję

18. Wojciech Kossak i Jacek Malczewski to:

- A) reżyserzy B) rzeźbiarze C) malarze D) poeci

19. Nagrodą Nobla uhonorowano m.in. Polaków w dziedzinie:

- A) pokojowej B) literackiej C) medycznej D) fizycznej

20. W obiadach czwartkowych m.in. uczestniczył:

- A) Adam Mickiewicz B) Ignacy Krasicki
 C) Adam Naruszewicz D) Bernardo Bellotto (zw. Canaletto)

21. Prawidłowo podano datę zdarzenia historycznego w szeregu:

- A) chrzest Polski - 966 r. B) bitwa pod Grunwaldem - 1310 r.
 C) Konstytucja 3 Maja - 1791 r. D) odzyskanie niepodległości - 1918 r.

22. Prawidłowo zestawiono greckiego boga z jego rzymskim odpowiednikiem w szeregu:

- A) Zeus - Jowisz B) Ares - Mars
 C) Afrodyta - Wenus D) Hades - Pluton

23. Sceny batalistyczne możemy poznać z:

- A) podręczników historii B) płócien Jana Matejki
 C) powieści historycznych D) romansów

24. Motyw poszukiwacza skarbu odnajdziemy w:

- A) legendzie o złotej kaczce B) micie o królu Midasie
 C) baśni „Dziewczynka z zapalkami” D) książce „Przygody Tomka Sawyera”

25. Prawdę o olimpiadach sportowych zawiera zdanie:

- A) Igrzyska olimpijskie narodziły się w starożytnym Rzymie.
 B) Igrzyska organizowano w Olimpii.
 C) Starożytne wazy są zdobione scenami z olimpiad.
 D) O igrzyskach olimpijskich można przeczytać w książce pt. „Lassie, wróć!”

26. Starożytne piśmiennictwo korzystało z:

- A) papirusów B) jedwabiu
 C) glinianych tabliczek D) pergaminu